Ὦ γυναίκα ἐσύ, Σίβυλλα,
Ποὺ κατάπιες τἀστέρια,
Μὲς σὲ ποιά καταχτόνια
— Πές μου ἐμένα — θὰ πᾶς
Νὰν τὰ ξεβράσης.

Ὁ Φιλισταίος ἢ ὁ ἀγοραίος ἴσως νὰ ρωτήση πάλι ποιοί εἶναι οἱ Δράκοι οἱ μυριομάτηδες καὶ σὲ τί δὲν πρόκκαν τὴ Σίβυλλα, ἢ πῶς μπόρεσε μιὰ γυναίκα, ἔττωντας καὶ Σίβυλλα, νὰ καταπιῇ ὅλα τἄστρα τοὐρανοῦ δίχως νὰ φωτοκαοὐν τὰ σωθικά της. Ἴσως ἀκόμα καὶ πῶς μπόρεσε νὰ χωρέση τόσο πλήθος ἐκεῖ μέσα. Ἐγὼ ὅμως δὲν κατάντησα τόσο πεζὸς ἀκόμα Μιὰ περιέργεια ἔχω μοναχά: Μὲ τί τρόπο καὶ τί δρόμο θὰ ξεβραστοὐν κὐτὰ τἀστέρια; Ἂν γίνομαι ἀδιάκριτος, ἡ μεγαλοφανταστη τέχνη φταίει.

Μὰ ἂς ἀφήσωμε τὰ χωρατὰ κι ὅλοι οἱ πρόδρομοι αὐτῆς τῆς θείας τέχνης ἂς τὴ χαρούμε τώρα στὸ πιὸ φεγγόβολο φανέρωμά της. Γιατὶ κάπια κακὰ σημάδια στὶς σελίδες τῆς δεύτερης συλλογῆς μοῦ δίνουν φόβους ἀόριστους πὼς ὁ ποιητὴς δὲ θὰ φτάση ὡς τὸ ἄνοιγμα καὶ τῆς ἑβδομης σφραγίδας. Ὑπόσχεση γι' αὐτὸ δὲ δίνω βέβαια. Ὅμως μερικὲς στιγμὲς στὴν τελευταία του συλλογὴ ὁ κ. Σκίπης σὰ νὰ πκρατάη τὴ μεγάλη καὶ μεγαλοφάνταστη ἰδέα καὶ σὰ νὰ χαμηλόνη σὲ αἰσθήματα πιὸ ἀνθρώπινα. Κοντεύει μάλιστα καὶ νὰ συγκινήση τοὺς ἀγοραίους ἐκεῖ ποὺ κλαίει σὰν κοινὸς θνητὸς στὸ μνήμα τῶν γερόντων του. Τὸ ἴδιο, στὸ τελευταῖο μέρος τοῦ βιβλίου παίρνει νὰ ξεσυγνεφιάση κάπως ὁ ἀέρας. Οἱ οἰκτρὲς ρήσεις δὲ λείπουν βέβαια κ' ἐκεῖ ὡς τόσο ὁ ψηλὸς τόνος ταπεινόνει, ἡ ἰδέα κατεβαίνει σὲ δρόμους πιὸ βκτοὺς γιὰ ποιητὲς τοῦ μποϊοῦ τοῦ κ. Σκίπη, μιὰ ἀληθινότερη αἴσθηση ζωῆς χαράζει δειλά, οἱ Σίβυλες καὶ τὰ ὑπερκόσμια στοιχιὰ γίνονται Δενδίδες καὶ δεντρὰ κι ἄνθοι μὲ κάπια γήϊνη μυρουδιὰ καὶ κάπου, σὰ λ. χ. στοὺς «Σαλιάγκους» καὶ στὸν «Ἀϊσάτυρο», σαλεύει μιὰ πνοὴ ψυχικῆς συγκίνησης κ' ἕνα ἀπείκασμα ρυθμοῦ μορφῆς κι ἁρμονίας, ποὺ δίχως του δὲν εἶναι νοητὴ οὔτε μικρὴ οὔτε μεγάλη ποίηση. Καὶ δὲν πιστεύω νὰ χρειάζεται τὄγδοο θαύμα τοῦ κόσμου γιὰ νὰ ξετυλιχτῆ μὲ τὸν καιρὸ ὁ σημερινὸς ποιητάστρος σ' ἕναν τεχνίτη «ὡραίον, ἁπλὸ καὶ ταπεινό», ὅπως ἴσως θάναι κι ὁ Ἀναμενόμενος ἀπὸ τοὺς μεσσιανιστὲς τῆς ἐποχῆς μας.

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΑΙΚΟΣ

ΤΟ ΒΥΣΣΙΝΙ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

(Ἕνα γράμμα τοῦ συγραφέα του)

Φίλε κ. Ταγκόπουλε,

Ἂν καὶ δὲν ἔχω νὰ δώσω λόγο σὲ κανένα ποιά αἰτία μὲ ἀνάγκασε νὰ κόψω στὴ μέση τὴ δημοσίευση τοῦ «Βυσσινιοῦ Τριαντάφυλλου» ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα «Ἀκρόπολη», ἐπειδὴ ὅμως ὁ τρυφερός μου φίλος κ. Κ. Χρηστομάνος τρέχει ἀπ' ἐδῶ κι' ἀπ' ἐκεῖ, διαδίδοντας πὼς εἶναι κι αὐτὸ μιὰ ἀπομίμηση ἀπὸ τὰ δικά του φιλολογικὰ σκέρτσα, μοῦ φαίνεται πὼς πρέπει νὰ δώσω μιὰ τελειωτικιὰ ἐξήγηση.

Τὸ «Βυσσινὶ Τριαντάφυλλο» ἐγὼ δὲν τὸ πρόσφερα στὴν ἐφημερίδα, γιατὶ ἕνα ἔργο ὁλότελα τῆς φαντασίας, ὅπως τὸ ἀποκάλεσε ὁ τεβκστός μου φίλος κ. Κωστῆς Παλαμᾶς, δὲ μποροῦσε νὰ βασταχτῆ στὰ χέρια ἐκείνου ποὺ μὲ μιὰ πεντάρα θὰ εἶχε τὸ τουπὲ νὰ μοῦ κάνη καὶ κριτική. Τὸ «Βυσσινὶ Τριαντάφυλλο» μοῦ τὸ ἀπαίτησε ἡ Διεύθυνση τῆς «Ἀκρόπολης», μοῦ τὸ εἶχε βάλει ζήτημα νὰ μείνω γιὰ νὰ φύγω, καὶ ἀναγκάστηκα νὰ τὸ δώσω.

Τὸ δεύτερο βράδυ, γιὰ νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυλογῶ, κάποιος κατέβηκε στὸ πιεστήριο καὶ μὲ τὸ σφυρὶ στὸ χέρι χάλασε ὁ μάστορας ὅσα κομμάτια τοῦ φανήκανε ἀνείλαβα, γιατὶ λέει ἔκαναν τὴ σύγκριση τοῦ Σωκράτη μὲ τὸ Χριστό. Καλὸ ξημέρωμα. Καινούργια πράμματα. Καὶ ὀνομάσανε ἀσέβεια τὸ νὰ πῇ κανεὶς πὼς ὁ Χριστὸς ἤτανε γλεντζές, ὅταν δὲν εἶναι ἀσέβεια νὰ δημοσιεύουνε παρνογραφικὰ ἀναγνώσματα. Ἔπειτα, τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς, ἕνα ἔργο ποὺ ἔχει δική μου ὑπογραφή, λέει τὴ δική μου γνώμη καὶ ὄχι τῆς ἐφημερίδας, ποὺ δικαίωμά της εἶναι νὰ τὴν ἀρνηθῇ τὴν ἴδια στιγμή. Ἂ δὲν τόθελε, ἂς μὴ μὲ ἐκβίαζε νὰ μοῦ τὸ βάλη στὸ χέρι. Μὰ ἀφοῦ τὸ πῆρε, ἡ Διεύθυνση ἔπρεπε νὰ ξέρη πὼς ἡ φιλολογικὴ ἐργασία δὲν εἶναι δημοσιογραφικιὰ ἀρλοῦμπα.

Σήμερα ἡ χαρά μου μεγάλη, γιατὶ πρόφταξα νὰ γλυτώσω τὸ χειρόγραφό μου, ποὺ κανεὶς δὲν ξέρει τί θὰ πάθαινε ἴσαμε τὸ τέλος ἀπὸ τὸ «διαπρεπῆ λόγιον» ποὺ τὸ διώρθωσε μὲ τὸ σφυρὶ στὸ χέρι, ἴσως γιατὶ τὸ ἀφιέρωσα τοῦ Ψυχάρη....

Αὐτὰ εἶχα νὰ σοῦ πῶ.

Δικός σου
ΠΛΑΤΩΝ ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗΣ

Ο "ΝΟΥΜΑΣ,,

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα δρ. 5.— Γιὰ τὶς Ἐπαρχίες δρ. Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 10.

Γιὰ τὶς ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τρίμηνες (2 δρ. τὴν τριμηνία) συντρομές.

Κανένας δὲ γράφεται συντρομητὴς ἂ δὲ στείλει μπροστὰ τὴ συντρομή του.

10 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιόσκια (Σύνταγμα, Ὁμόνοια Ἐθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιόδρομου (Ἀκαδημία), Βουλή, Σταθμος ὑπόγειου Σιδερόδρομου Ὁμόνοια), στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἑστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντίκρυ στὴ Βουλή).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

Στὰ Χανιὰ (Κρήτη) στὸ Πραχτορ. Ἐφημερίδων (στοῦ κ. Ἀλικιώτη).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Παραίτηση Ὑπουργοῦ — Ἡ θέση τοῦ κ. Γούναρη — Ἡ Κοινωνιολογικὴ Ἑταιρία — Βασιλικὰ γέλια.

ΕΝΑΣ Ὑπουργὸς παραιτήθηκε κι ὅταν ὁ Ὑπουργὸς αὐτὸς λέγεται Γούναρης κι ὅταν παραιτιέται γιατὶ μιὰ ψόφια καὶ ρουτινιέρικη Κυβέρνηση δὲν ἔχει τὸ κουράγιο νὰν τοῦ ὑποστηρίξει τὰ μεταρρυθμιστικά του σκέδια — ὁ πολιτικὸς αὐτὸς ὑψώνεται παραπάνου ἀπὸ κεῖ ποὺ βρισκότανε ὄντας Ὑπουργός. Κ' ἔτσι μὲ τὴν παραίτησή του ὁ κ. Γούναρης ἔσβησε κάθε φόβο ἀπὸ τὴν ψυχὴ κεινῶνε ποὺ τὸν ἐχτιμοῦνε καὶ ποὺ φοβηθήκανε πὼς τὸ Ὑπουργιλίκι θὰ τὸν καταχωνιάσει κι αἰτόνε, θὰ τὸν ἀφομοιώσει μὲ τὴ φαύλη πολιτικὴ περικυκλωσιὰ καὶ θὰ τονὲ γκρεμίσει σιγὰ σιγὰ στὸν κομματικὸ καιάδα ποὺ τόσοι καὶ τόσοι ἴσαμε τώρα σακατεμένοι πολιτικοὶ χαραχτῆρες γκρεμιστήκανε.

Ὁ κ. Γούναρης σώθηκε μὲ τὴν παραίτησή του καὶ ὁ μαραμένες ἐλπίδες μας ξαναβλαστήσανε. Τὸ οἰκονομικό του πρόγραμμα, τὸ μεταρρυθμιστικό, ποὺ μόλις τὴν ἀρχή του δειλὰ δειλὰ μᾶς ἔδειξε καὶ ποὺ δὲν ἀποκότησε ἡ ψόφια Κυβέρνηση νὰν τὸ ὑποστηρίξει, δὲ χάνεται· ἡ πρώτη ἐπίσημη διαμαρτύρηση γιὰ τὴν ἄνιση κ' ἐγκληματικὴ φορολογία τοῦ Ἑλλ. λαοῦ ποὺ διαλαλήσανε τὰ φορολογικά του νομοσκέδια, δὲ σβήνεται. Ὁ σπόρος ὁ γερὸς ποὔπεσε δὲ θὰ μείνει ἄκαρπος· σώνει νὰ καθαριστεῖ τὸ χῶμα καὶ νὰ καλλιεργηθεῖ — καὶ θὰ γίνουν ὅλ' αὐτά, γιατὶ ἐπιτέλους τὰ λογῆς ἀγκάθια παραθεριέψανε καὶ πάνε ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ μᾶς πνίξουν.

ἡ βρώμα τὸ μυρίστηκε. Ἤτανε γιὰ νὰ μὴ...γιὰ νὰ μὴ μάθη ποιός τρ... χέδησε...

Ἡ Κούλα τρόμαξε ὡς ποὺ νἀποκοιμηθῆ.

Οἱ ψύλλοι στὴν ἄλλη κάμαρα δὲν ἄφισαν πιὸ ἥσυχη καὶ τὴ Μαριώ. Καὶ τούτη ἤταν σκασμένη μὲ τὴ χαλάστρα ποὺ τῆς ἔκαμε ἡ ἀδερφὴ κι ἀγριεμένη πιότερο ἀπ' τὸν τρόπο ποὺ ἔφυγε ὁ ἀρρεβωνιαστικός. Δὲ βλέπει τὴν ὥρα πότε νὰ ξημερώση νὰ τὸν βρῇ καὶ νὰ τὸν μάθη πῶς φέρνονται μπροστὰ στὴν Κούλα κιόλα. Ἀκοὺς ἐκεῖ νὰ τῆς πῇ πὼς κοιμᾶται μὲ τὸ τουρνούρι. Κ' ἡ σουσουρά'α ἡ ἄλλη γέλασε. Ἂς φεξη ὁ Θεὸς τὴ μέρα μοναχὰ κι ἀκούει κι αὐτὴ ὅσα τῆς χρειάζονται. Τὴ νύχτα δὲ θέλησε ἡ Μαριὼ νὰ κάμη φασαρία, μὴν ἀκούσουν ἀπὸ τὸ βελούχι. Μόλις ὅμως χάραξε, πετάχτηκε σὰ στρίγγλα ἀπ' τὴ σπηλιά της κ' ἡ δόλια Κούλα, ποὺ ὅτι μούστωσε τέλος στὸν ὕπνο, ξαφνίστηκε ἀπόνα τράβηγμα γερὸ ποὺ ἔνιωσε στὸ πόδι.

Ἡ Μαριὼ μισόγδυμνη, μὲ τὰ μαλλιὰ ξέπλεγα, μὲ τὰ μάτια ἀγριεμένα ἀπ' τὴν ἀγρύπνια καὶ πεταχτὰ ἀπ' τὴν κακία της, ἀφκιασίδωτη καὶ κουρελιάρα στέκονταν μπροστά της.

«Μοῦ μοσκοκ'μᾶσαι· τήρα, τήρα ξεγνιασά· πάει ἡ ὥρα γιόμα!»

Ἡ Κούλα μόλις ξεχώριζε στο θάμπωμα τῆς χαραυγῆς τὸ τρομαχτικὸ σκιάχτρο τῆς ἀδερφῆς της. Παράξενο, ἡ σουβλερὴ μύτη της τὴ φόβισε κι αὐτή, ὅπως ψὲς τὸ βράδυ τὸν ξάδερφο κάτω στὴν αὐλόπορτα. Ἔτριψε τὰ μάτια κ' ἔκαμε νὰ ξυστῆ.

«Θὰ σ'κωθῆς, μουρὴ ἢ ὄχι, σοῦ εἶπα;» ρέκαξε ἡ Μαριώ.

«Ἀϊ νὰ χαθῆς, μὲ τρόμαξες...», μουρμούρισε ἡ Κούλα καὶ ξαπλώθηκε ξανά.

«Τρομασμένη! Ἀϊκοὺς ἐκεί, τς χάλασαν τὸν ὕπνο!»

Ἡ Κούλα ἔκλεισε πάλι τὰ μάτια.

«Τήρα τ' βρώμα, δὲν ἀϊκούει!» μουρμούρισε ἡ Μαριώ, κλωτσώντας τη μὲ τὸ γδυμνό της πόδι στὸ πλευρό

«Φέβγα, σοῦ εἶπα, ξεφορτώσου με· ξύπνησες μ' ὄρεξη θαμπὰ θαμπά».

«Θαμπά, θαμπά... βέβια θαμπά· ψὲς μόκατσες ὡς τὰ μεσανυχτα· τἀστόχ'ς πὼς ἔχεις σήμερα νὰ κουφνιάσης!» ἔδοσε δεύτερη, τρίτη κλωτσιὰ ἡ Μαριώ.

«Δὲν ἔχω νὰ κουφνιάσω τίποτας· ἄφσε με, ξεφορτώσ' με, σοῦ εἶπα», φώναξε κ' ἡ Κούλα μισοσηκωνόμενη.

«Τ' ἔκαμε λέει, τί εἶπες; δὲ θὰ κουφνιάσης;»

«Ὄχι, δὲν κουφνιαζω!»

«Θὰ κουφνιάσης καὶ θὰ σκάσης!»

Οἱ ἀδερφὲς ἀδράχτηκαν στὰ χέρια.

Ἡ Φρόσω ποὺ ξύπνησε ἀπ' τὴν ταραχὴ στὴν ἄλλη ἄκρη ποὺ κοιμοὐνταν, τὶς εἶδε νὰ κυλιοὐνται μαλλοπιασμένες στὸ πάτωμα. Ἡ Κούλα ἔβριζε κ' ἔσπρωχνε κι ἀμύνονταν μονάχα. Σὰ μικρότερη δὲ σήκωνε τὸ χέρι νἀπαντήση στὶς χτυπιὲς τῆς ἀδερφῆς της.

Ἡ Φρόσω τρόμαξε νὰ τὶς χωρίση.

* * *

Σὰ βγήκε ὁ ἥλιος, βρήκε τὴν Κούλα σκυμένη στὸ σκαφίδι της. Ἔγινε τὸ θέλημα τῆς Μαριώς· ἔπρεπε νὰ βρέξη τὰ σκουτιὰ καὶ νὰ τὰ ρίξη στὴ μπουγάδα. Οἱ χοντροδουλειὲς τῆς κούλιας ἤταν κλήρος ἀποκλειστικὸς τῆς Κούλας καὶ τῆς ἀρφανῆς τῆς πλύστρας τοῦ πατέρα. Δὲν ἔφτανε μονάχα νὰ τὶς κάνουν, ἔπρεπε νὰ τὶς κάνουν κιόλα ὅποτε κι ὅπως ἤθελε ἡ Μαριώ. Ἀλλιὼς δὲν ἔτρωγαν γλυκὸ ψωμὶ στὴν κούλια.

Ἡ Κούλα ἔτριβε, ἔτριβε στὴ σκάφη της μὲ τὰ